بسم الله الرحمن الرحيم

Cehâletin Tevhid Üzerindeki Etkisi

Dinin aslı, ***"Allahu Teâlâ'yı bir ve tek bilmek, yalnız O'na ibâdet etmek ve O'na hiçbir şeyi ortak kabul etmemek"****tir.*

Bu konuda cehâlet mazeret değildir. Mükellef olan bir kimsenin dinin aslı sayılan bu olgulardan haberdar olmaması ve bu konudaki bilgiden yoksun olması kendisi için geçerli bir özür sayılmaz. Sözü edilen kimse, ister Dâru'l İslâm'da yaşayıp dinin kaynağına ulaşmış ve kendisine İslâmi tebliğ yapılmış olsun, isterse Dâru'l Harb'de yaşayıp ilmin kaynağına ulaşamamış olsun, durum değişmez. İster bu kimse için hüccet/delil gerçekleşmiş olsun, isterse de gerçekleşmemiş olsun, dinin aslı konusunda câhil olan kimsenin zahiren ***"kâfir"*** *kabul edilmesi zorunludur.*

Bu düşünce, imamlar arasında ittifakla kabul görmüştür.

Bu konuda Yüce Allah şöyle buyuruyor:

"Kıyamet gününde, 'Biz bundan habersizdik.' demeyesiniz diye Rabbin, Âdemoğullarından, onların bellerinden zürriyetlerini çıkardı, onları kendilerine şahit tuttu ve dedi ki: 'Ben sizin Rabbiniz değil miyim?' *(Onlar da)* ***'Evet,*** *(buna)* ***şâhit olduk.' dediler. Yahut 'Daha önce babalarımız Allah'a ortak koştu, biz de onlardan sonra gelen bir nesildik*** *(onların izinden gittik).* ***Bâtıl işleyenlerin yüzünden bizi helâk edecek misin?' dememeniz için*** *(böyle yaptık).* ***Belki inkârdan dönerler diye âyetleri böyle ayrıntılı bir şekilde açıklıyoruz."*** *(el-A'râf, 7/172-174)*

Rasulullah (s.a.v.) de şöyle buyuruyor:

"Kıyamet günü cehenneme girecek olan bir kimseye, 'Yeryüzündeki her şey senin olsaydı, kurtulmak için onu fidye olarak verir miydin?' denildiğinde o şöyle cevap verir: 'Senden bundan daha daha az şey yapmanı istemiş, Âdem *(a.s.)****'ın belinde, Bana hiçbir şeyi ortak koşmayacağına dair senden söz almıştım. Fakat sen yüz çevirerek kaçındın ve Bana ortak koştun.'"***

İbn Abbas (r.a.) şöyle demiştir:

"Allahu Teâlâ, Âdem neslini yarattı ve ondan da kıyamet gününe kadar yaratıcısı olduğu her bir nesli çıkardı. Onlardan yalnızca Allah'a ibâdet edeceklerine ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayacaklarına dair söz aldı."

Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

"Her çocuk fıtrat üzere doğar. *(Bir başka rivâyette, 'Her doğan bu dinin (İslâm) fıtratı üzerine doğar.' buyrulmuştur.)* **Fakat onun babası onu ya Yahudileştirir ya Hıristiyanlaştırır yahut Mecusileştirir."** *(Buhâri, Cenâiz, 80, 93; Müslim, Kader, 22, 25; Ahmed b. Hanbel, Müsned, II/275.)*

Bir kudsi hadiste Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyuruyor:

"Yüce Allah buyuruyor ki: 'Muhakkak Ben kullarımı hanifler olarak yarattım. Daha sonra şeytan onlara musallat oldu ve onları dinlerinden çevirdi. Onlara Benim helal kıldığım şeyleri haram etti.'" *(Müslim, Cennet, 63; Ahmed b. Hanbel, Müsned, IV/162.)*

Übeyy b. Ka'b'ın şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"(Bir kudsi hadiste) **Yüce Allah şöyle buyurdu: 'Muhakkak Ben yedi kat göğü ve yedi kat yeri şahit tuttum. Ve atanız Âdem'i de sizin üzerinize şahit tuttum. Bunu kıyamet günü: ' Bundan haberimiz yoktu.' demeyesiniz diye yaptım.** *(Krş. A'râf, 7/172.)* **Biliniz ki, Benden başka ilâh yoktur ve Benden başka Rab de yoktur. Hiçbir şeyi Bana ortak koşmayınız!'"**

İmâm İbn Kesir şöyle der:

"Selef ve Halef'ten bir grup âlim, bu âyette geçen "şâhit tutma"dan muradın, Allah'ın, onları Tevhid üzere yaratması" anlamında olduğu görüşüne sahip olmuşlardır."

İbn Kesir sözlerine şunları da ekler:

"Yüce Allah, "şâhit tutma" olayını insanlara karşı müstakil bir delil kılmıştır. Bu olay, insanların, Tevhidi ikrar/kabul eden bir fıtrat üzere yaratıldıklarına delâlet eder."

İmâm Beğavi, bu âyet hakkında şöyle der:

"Bu âyetin tefsiri şöyledir: Allah: "Ey müşrikler! Daha önce atalarımız Allah'a şirk koşmuşlardı, biz verdiğimiz sözü bozduk ve biz onlardan sonra gelen bir nesildik; yani 'biz onlara tâbi oluyor, onların yolundan gidiyorduk' demeyesiniz diye sizden söz aldı." Bu kimseler içinde bulundukları durumu haklı göstermek ve konumlarını temize çıkarmak için sözünü ettikleri mazeretleri kendileri için bir "özür" kılarak şöyle diyorlar:

"Bâtıl işleyenlerin yüzünden bizi helâk edecek misin?"

Yani bu âyetin anlamı şudur: "Bâtıl *(şirk)* ***işleyen atalarmızın cinâyetlerinden dolayı bize azâb eder misin?" Fakat Yüce Allah'ın, Tevhid üzere olacaklarna dair kendilerinden söz alındığını hatırlatmasından sonra onların bu şekilde mazeret/özür içeren sözlerinin lehlerine delîl olabilmesi asla mümkün değildir.***

Âyet-i kerimenin "... Âyetleri böyle ayrıntılı bir şekilde açklıyoruz..." kısmı şu anlamdadır: 'Yani âyetleri böyle beyân ediyoruz ki kullar düşünüp akletsinler.

"... Belki inkârdan dönerler diye ..." kısmı ise küfürden *(şirkten)* ***Tevhide dönerler demektir.***

İbn Kesir, A'râf suresinin 172. âyetinde geçen, ***"Kıyamet gününde, 'Biz bundan habersizdik.' demeyesiniz diye..."*** *kısmını şu şekilde tefsir etmiştir:* ***'Yani kıyamet günü: "Biz, Tevhidden habersizdik, demeyesiniz diye..."***

Yine İbn Kesir şöyle der:

"Yüce Allah, kendi nesillerinden Âdemoğullarının zürriyetlerini çıkardığını,; melekleri de O'nun, Âdemoğullarının Rabbi ve O'ndan başka hiçbir ilâh olmadığı konusunda onlara şahit tuttuğunu haber veriyor. Yüce Rabbimiz insanları bu fıtrat/doğa üzere yaratmış, onları *(ruhlar âleminde)* ***bu fıtrat üzere toplamış ve bu doğal fıtratın aksine davrananları ise azâb ile tehdit etmiştir."***

Kurtubi de şöyle der:

"Âyette geçen, "şâhit olduk" kısmı şu anlama gelir. Yani, bu tâbir Âdemoğullarının sözüdür. Manası ise, "şeksiz ve şüphesiz Senin, bizim Rabbimiz ve İlâhımız olduğuna şahit olduk." demektir.

Kurtubi, ayrıca âyette geçen, ***"Bâtıl işleyenlerin yüzünden bizi helâk edecek misin?"*** *kısmı hakkında da şunları söyler:*

"Bunun anlamı, 'Sen böyle yapacak değilsin.' demektir. Zira mukallidin Tevhid düşüncesini bilmediğine dair ileri sürdüğü özür beyanı geçerli değildir."

Taberi ise bu konuda şunları zikreder:

"Yüce Allah, bu âyet-i kerimelerde şöyle buyurmuş olmaktadır: 'Ey Allah'ın Rab olduğunu ikrar edenler! Kıyamet gününde, "Biz bundan habersizdik" demeyesiniz diye aleyhinize şâhit getirdik. Yani, "Biz bunu bilmiyorduk ve gaflet içerisinde bulunuyorduk." demeyesiniz diye aleyhinize şâhit getirdik."

"Yahut 'Daha önce babalarımız Allah'a ortak koştu, biz de onlardan sonra gelen bir nesildik *(onların izinden gittik)****."*** *(A'râf, 173)* ***kısmı ise şu anlama gelir: "Onların izinden gittik, yöntemlerine ve yollarına tâbi olduk."***

Âyette geçen, "Bizi helâk edecek misin?" kısmı ise, "Bizi, şirk koşan atalarımız gibi şirk koştuğumuzdan, onların yollarına tâbi olduğumuzdan ve hak/gerçek *(Tevhid)* ***konusunda câhil olduğumuzdan dolayı helâk edecek misin?" demektir."***

Beydâvi ise bu âyetler hakkındaki görüşünü şöyle dile getirir:

"Yani, "... Biz bundan habersizdik." demeniz, hoşlanılmayacak bir şeydir. Yani, bu asla kendileri için geçerli bir delil olarak kabul edilmez."

Âyette geçen "Yahut 'Daha önce babalarmız Allah'a ortak koştu, biz de onlardan sonra gelen bir nesildik *(onların izinden gittik)* ***... demeyesiniz diye ..." kısmı şu anlamdadır: "Biz de onlara uyduk..." Fakat delil ortadayken ve kişi ilim sahibi olmaya muktedir iken, taklit geçerli bir özür olarak kabul edilmez."***

Menâr Tefsiri'nin yazarı ise bu konudaki görüşlerini şöyle dile getiriyor:

"Bu âyette kastedilen mana şudur: 'Ey Rasul! Yüce Allah'ın fıtrat ve akıldan aldığı misakı/sözü genel olarak bütün beşeriyete hatırlat. Çünkü Yüce Allah, Âdemoğullarının zürriyetlerini nesilden nesile ortaya çıkardı. Onları İslâm fıtratı üzere yarattı. *(Yani)* ***nefislerini imân edebilecek bir tabiat üzere kendilerine emânet etti, korudu. Akıllarını, her fiilin bir fâilinin bulunacağını zaruri olarak idrak edebilecek bir yapıda kıldı.***

***Ayrıca onları her hâdis** (sonradan meydana gelen)**in bir muhdise** (yaratıcıya) **ihtiyaç duyduğunu fark edebilecek bir akılla donattı. Her sebebin bir müsebbibi olduğu gibi, mümkün olan bütün mahlukâtın müsebbibi** (yaratıcısı) **Yüce Allah'tır. Müessir sebeplerin bilinen her şeyin üzerinde etkisi olan varlık da Yüce Allah'tır.
O, bütün kâinatın sultanı ve en Yücesi, Evvel ve Âhir olandır. İbâdet edilmeye lâyık olan yalnızca O'dur."***

*Menâr Tefsiri'nin yazarı, âyette geçen, **"Evet,** (buna) **şâhit olduk."** kısmını şöyle izah eder:*

"Yani, Sen bizim Rabbimizsin ve ibâdet etmeye lâyık olan yalnızca Sensin."

Menâr'ın yazarı sözlerini şöyle sürdürmektedir:

"Yüce Allah, bu şâhit tutmanın sebebini ve illetini açıklıyor ve diyor ki:

"Kıyâmet gününde 'Biz bundan habersizdik.' demeyesiniz diye ..." Yani, biz kıyâmet gününde özürlerinizi ve getirdiğiniz hiçbir delili kabul etmeyiz. Bu böyledir. "Biz bundan habersizdik demeniz, "Biz rububiyyet Tevhidi ve bunun tabii neticesi olarak ibâdetin yalnızca Allah'a yapılması noktasındaki uluhiyyet Tevhidi konusunda câhildik." demeniz anlamına gelir. Burada Allâhu Teâlâ'nın onların câhil olduklarna dâir ileri sürdükleri özürlerini kabul etmeyeceği kastedilmektedir."

*Menâr Tefsiri'nin müellifi, **"Yahut, 'Daha önce babalarımız Allah'a ortak koştu, biz de onlardan sonra gelen bir nesildik** (onların izinden gittik) …' **demeyesiniz diye …"** âyeti hakkında da şöyle demiştir:*

"Yani, 'Bizden önceki atalarımızın şirk koşmalarının bâtıl olduğu konusunda câhildik, bilmiyorduk. Bundan dolayı onlara uymaktan başka çıkar yolumuz yoktu.'"

"Bâtıl işleyenlerin yüzünden bizi helâk edecek misin?" âyeti ise şu anlamdadır:

"Onun iyi olduğunu zannetmek gibi bir özrümüz olmasına rağmen şirk gibi ihanet sayılacak bir fiili işlediğimiz için bizim azâbımızı da onların azâbı gibi yapar mısın?" Bu âyette kastedilen mânâ şudur: 'Yüce Allah onların atalarını taklit ettiklerine dair ileri sürdükleri özür ve bahanelerini asla kabul etmeyecektir. Aynı şekilde Allahu Teâlâ, insanlara fıtratın ve aklın hücceti verildikten sonra onların câhil olduklarına dair ileri sürdükleri mazeretlerini/özürlerini kabul etmeyecektir."

"Belki inkârdan dönerler diye âyetleri böyle ayrıntılı bir şekilde açklıyoruz." *âyetini ise Menâr yazarının şöyle tefsir ettiğini görüyoruz:*

"Yani; 'Biz bu beliğ açklamada olduğu gibi Âdemoğullarna âyetleri ve delilleri açık bir şekilde açıklıyoruz ki akıllarını kullansınlar. Umulur ki onlar cehâletlerinden ve taklitlerinden dönerler.'"

Âyetler gösteriyor ki bir kimsenin, herhangi bir peygamberin tebliği ulaşmamış olsa bile, Allah'a şirk koşma konusunda mazeret ileri sürmesi kabul edilebilecek bir şey değildir. Yine kendisine tebliğ ulaşmamış olsa bile, kişinin, sağduyu sahiplerinin nefret ettiği, safiyetini kaybetmemiş akılların zararını ve çirkinliğini kavradığı işlerden olan fuhşiyat ve kötülükleri işlemesi de kıyâmet gününde mâzeret olamaz.

Belki yalnızca peygamberlerin bildirilmeleri halinde ancak bilinebilen hususlarda onların yoluna tam olarak uyamamaları kendileri için mâzeret sayılabilir. Çoğu ibâdetlerin detayları böyledir.

İmâm İbnu-l Kayyim bu konudaki düşüncelerini şöyle açıklamıştır:

"Yüce Allah'ın, "Rabbin aldığı zaman..." sözünün te'vili, "Rabbin alır/alıyor..."dur. Yine Allâhu Teâlâ'nın, "Onları kendilerine şâhit tutmuştu" sözü de, "Onları, kendisiyle olayları kavradıkları, Allah'ın kendilerine verdiği akıllarına karşı şâhit tutar/tutuyor" şeklinde te'vil edilebilir. Kendilerine verilen söz konusu akıldan dolayı onlara mükafât ve cezâ gerekli olur. Doğan ve kendisine Allah hakkındaki biligi ulaşan, akıl verilen, cezâ, mükafât, sevap ve azâbı birbirinden ayırabilecek bir melekeyle donatılan her insan, Allahu Teâlâ'nın kendisine bahşettiği aklın doğal bir sonucu olarak, sanki Allah kendisinden Tevhid üzere kalması için söz alnmış gibi olur."

Bu konuda İmâm İbnu-l Kayyim el-Cevziyye'nin, âyet ve delillere dayanan doyurucu açıklamaları vardır.

Yine İbnu-l Kayyim şöyle diyor:

"Bu âyetler, Mekki bir sure olan A'râf suresinde geçmektedir. Bu âyet-i kerimelerde Allah'ın rububiyyet ve tekliğini *(vahdâniyyet)* **kabul eden, şirkin bâtıllığının farkına varan bütün mükelleflerden alınan misak/söz ve şâhit tutmadan söz edilmektedir. Bu misak ve şâhit tutma, onlar için başlı başına bir delildir. Bu delil, onların ileri sürdükleri özürlerinin kabul edilmeyeceğini, cezâ göreceklerini ve bu misaka muhâlefet edenlerin helâk olacaklarını gösterir."**

İbnu-l Kayyim, Yüce Allâh'ın, A'râf suresinde geçen, **"... Yahut, daha önce babalarımız Allâh'a ortak koşmuştu, biz de onlardan sonra gelen bir nesildik** *(onların izinden gittik)'* **demeyesiniz diye"** *âyet-i kerimesi hakkında ise şunları söylemektedir:*

"Bu âyette iki hikmet zikredilmiştir; Ta'rif *(tanıtma)* **ve işhâd** *(şâhit tutma).* **Birincisinde "gaflete çağırmasınlar" emri, ikincisinde ise "taklide çağırmasınlar" emri vardır. Gâfil, "kendisinde hissetme, şuur bulunmayan" kimse, mukallid** *(taklid eden)* **ise, "başkasını taklid eden kimsedir."**

İbnu-l Kayyim devamla şöyle demektedir:

"Yüce Allah, her insanı Allah'ın kendilerinin Rabbi ve yaratıcısı olduğu noktasında kendi nefislerine karşı şâhit tutmuştur. Bu şâhit tutma olayını Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'in birçok yerinde delil olarak sunmuştur. Yüce Allah'ın şu kavl-i şerifinde olduğu gibi: "Andolsun onlara kendilerini kimin yarattığını sorsan elbette 'Allah' derler. O halde nasıl *(Allâh'a kulluktan)* **çevriliyor?"** *(Zuhruf, 43/87)* **Yani, Allah'ın onların Rabbi ve yaratıcısı olduğuna dair bu ikramdan sonra nasıl yüz çeviriyorlar? Bunun gibi âyetler Kur'an'da çok sayıda geçmektedir."**

İbnu-l Kayyim, **"Âyetleri böyle ayrıntılı bir şekilde açıklıyoruz."** *(A'râf, 174) âyeti hakkında ise şöyle demektedir:*

"Bunun anlamı, yani, buna benzer ayrıntılar ve beyanlarla âyetleri açıklıyoruz." demektir.

"Belki inkârdan dönerler diye" âyeti ise şu anlama gelir: 'Yani, umulur ki şirkten tevhide; küfürden de imâna dönerler."

İmam Müslim, Sahih adlı eserinde şöyle bir hadis rivâyet etmiştir:

"Bize Ebu Bekir b. Ebi Şeybe haber verdi; Hafz b. Ğıyas bize anlattı; o Dâvud'dan, o Şa'bi'den, o Mesruk'tan, o da Hz. Âişe'den şöyle rivâyet etmiştir: Âişe *(r.a.)* **şöyle demiştir:**

"Ben, Rasulullah *(s.a.v.)***'e şöyle dedim: 'Ya Rasulallâh! İbn Ced'an câhiliyye döneminde sıla-i rahmi yerine getirir** *(akrabaları arasındaki bağlarını koparmaz)* **ve miskinleri yedirir ve içirirdi. Bunların ona faydası olur mu? Rasulullah** *(s.a.v.)* **şöyle dedi:**

"Hayır, hiçbir faydası olmaz. Çünkü o, hiçbir gün, 'Yâ Rabbi! Kıyâmet gününde hatalarımı, günahlarımı bağışla.' demedi.""

İmâm Ahmed, Müntafikoğulları heyetinin Rasulullah (s.a.v.)'e geldiklerini konu edinen uzun bir hadisi, senediyle beraber rivâyet etmiştir. Bu rivâyette şunlar yer alıyor:

"*(Râvi şöyle demiştir):* **Ben dedim ki: 'Yâ Rasulallâh! Bir kimseye câhiliyye döneminde** *(Müslüman olmadan önce)* **yaptığı iyiliklerin kendisine yararı olur mu?' Bunun üzerine Kureyş'ten azılı bir düşman** *(ortalığı karıştırmak isteyen birisi)* **şöyle dedi: 'Allâh'a yemin ederim ki senin baban Müntafik, cehennemdedir.' Râvi şöyle der: 'Bu adamın insanların huzurunda babam hakkında söylediklerinden dolayı sanki yüzümün derisiyle eti arasına bir ateş girmiş oldu** *(yüzüm kıpkırmızı kesildi)***. Bunun üzerine Rasulullah** *(s.a.v.)***'e, 'Ey Allah'ın Rasulü! Peki ya senin baban***(ın nedir, onun gideceği yer neresidir)?***' demeye niyetlendim. Fakat başka bir şey söylemenin daha güzel olacağı kanaatine vardım ve dedim ki: 'Ey Allâh'ın Rasulü! Peki ya senin ailen** *(onların durumu nedir)?***" Dedi ki: 'Allâh'a yemin ederim ki benim ailem de öyledir. İster Âmiri olsun, ister Kureyşli olsun, hangi kabrin başına gelirsen de ki: 'Beni sana Muhammed** *(s.a.v.)* **gönderdi. Seni üzecek olan şeyi haber vermeye geldim; Yüzün ve karnın üzerinde cehenneme sürükleniyorsun.'**

Rasulullah *(s.a.v.)***'e dedim ki: 'Ey Allâh'ın Rasulü! Onları bu duruma düşüren sebep nedir? Onlar en iyisini yaptıklarını zannettikleri işler yapıyorlar ve kendilerini, ıslah için çalışan kimseler olarak görüyorlardı." Bunun üzerine Rasulullah** *(s.a.v.)* **şöyle dedi: 'Onları bu duruma düşüren sebep şudur; Yüce Allah, her yedi ümmetin sonunda bir peygamber gönderir. Her kim peygamberine isyan ederse sapıklığa düşenlerden olur. Her kim de peygamberine itaat ederse kurtuluşa/hidâyete erenlerden olur.'"**

Müslim, Sahih'de şöyle bir hadis rivâyet eder: Enes (r.a.)'dan nakledildiğine göre, bir adam, Rasulullah (s.a.v.)'e şöyle demiştir: **"Ey Allah'ın Rasulü! Babam nerede?" Rasulullah şöyle cevap vermiştir: "Ateşte** *(cehennem'de)***dir." Râvi demiştir ki, adam kalkıp gidince Rasulullah** *(s.a.v.)* **onun arkasından şöyle seslendi: "Şüphesiz benim babam da, senin baban da ateşte** *(cehennemde)***dir."** *(Müslim, İmân, 145; Krş. Buhâri, Tevhid, 24; Ebu Dâvud, Sünne, 17; Ahmed b. Hanbel, Müsned, III/119, 268.)*

Yukarıda geçen bu hadis-i şerifler, Rasulullah (s.a.v.)'in peygamber olarak gönderilişinden önce **"Tevhid"** *konusunda câhil olanların özürlerinin asla geçerli olmayacağını açıkça beyan etmektedirler.*

İster dünyada durumlarının zahirine göre onun hakkında verilen hükümlerden olsun, isterse de Allah katındaki gerçek durumları hakkında olsun, bu durum değişmez. Onların ateşte/cehennemde olacakları bizzat Peygamber (s.a.v.) tarafından haber verilmiştir.

İmâm Ahmed, şöyle bir hadis rivâyet etmiştir:

"İmran b. Husayn** (r.a.)**'dan nakledildiğine göre, Rasulullah** (s.a.v.)**, elinde altın yüzük bulunan bir adam gördü ve ona, "Bu nedir?" Diye sordu. Adam, "Sıkıntıyı gideren bir yüzüktür." dedi. Bunun üzerine Peygamber** (s.a.v.) **şöyle dedi: "Onu yere at. Şüphesiz o, senin sıkıntılarını arttırmaktan başka bir işe yaramaz. Şayet bu yüzük üzerinde olduğu halde ölürsen ebedi olarak kurtuluşa eremezsin."

Muhammed b. Abdi-l Vahhâb bu hadis üzerine yaptığı açıklamada şöyle diyor:

"Bu hadis, sahabe-i kirâmın şu sözüne delildir: "Şüphesiz küçük şirk, büyük bir günahtır. Bu konudaki cehâlet, asla mâzeret değildir.""

Küçük şirk konusunda bir kimsenin cehâleti mâzeret olarak kabul edilmeyecekse, büyük şirk noktasında câhil olmanın nasıl olacağını varın siz düşünün!

Yine İmâm Ahmed'in Tarık İbn Şihâb tarikiyle rivâyet ettiği bir hadis-i şerifte Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"Bir adam bir sinek yüzünden cennete, bir adam da bir sinek yüzünden cehenneme girdi." Oradakiler** (ashâb-ı kirâm)**, "Ey Allâh'ın Rasulü! Bu nasıl oldu?" diye sorunca, Rasulullah** (s.a.v.) **şöyle dedi: "İki adam puta tapan bir kavme uğradılar. Bu kavim, putlarına bir şey kurban etmeyen hiç kimseyi affetmiyordu. Kendilerine uğrayan bu iki kişiden birine şöyle dediler: '**(putlarımız için) **kurban kes.' Adam, 'Yanımda kurban keseceğim bir şey yok.' diye cevap verdi onlara.

Bunun üzerine onlar: 'Bir sinek bile olsa kurban kes.' dediler. Adam bir sineği putlara kurban etti ve yoluna devam etti** (serbest bırakıldı)**. Fakat cehenneme girdi. Diğer adama da '**(Putlarımız için) **kurban kes.' dediler. Ancak o şöyle dedi onlara: 'Ben Allah'tan başka hiç kimseye kurban kesmem!' Bunun üzerine adamın boynunu vurdular. Fakat adam da cennete girdi."

Fethu-l Mecid isimli eserin yazarı bu konu hakkında şunları söylüyor:

"Bu hadîste, şirke düşmekten insanları korkutma, onları sakındırma vardır. Şirk *(Allâh'a ortak)* ***koşan, fakat işlediği fiilin şirk olduğunu ve cehenneme götürdüğünü bilmeyen insanlar, bu hadîs ile açıkça uyarılmaktadırlar."***

Fethu-l Mecid yazarı, ayrıca şunları da söylüyor:

"Hadîste cehenneme girdiğinden söz edilen adamın daha önce Müslüman olduğu anlaşılıyor. Yani adam sadece bu fiilinden *(sineği kurban etmesinden)* ***dolayı kâfir olmuştur. Şayet bu adam müslüman olmasaydı 'bir sinekten dolayı cehenneme girdi' denmezdi."***

Son duâmız, âlemlerin Rabbi olan Allâh'a hamdetmektir.

وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين

<u>Müellif:</u>
الشيخ أبو عبدالله عبدالرحمن بن عبدالحميد
Eş-Şeyh Ebû 'Abdillâh Abdu-r Rahmâm b. 'Abdi-l Hamîd

<u>Eser:</u>
الجواب المفيد في حكم جاهل التوحيد, 8-4 .ص
El-Cevâbu-l Mufîd fî Hukmi Câhili-t Tevhîd, S. 4-8

التوحيد

<u>Www.At-Tawhed.Blogspot.Com</u>